

Sygn. akt V ACa 785/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Irma Kul
Sędziowie:	SA Maryla Domel-Jasińska (spr.) SA Włodzimierz Gawrylczyk
Protokolant:	stażysta Karolina Petruczenko

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2015 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa W. T. (1)

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
we W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 2 lipca 2014 r. sygn. akt I C 717/13

uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie w zakresie rozprawy przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy w B. w dniu 2 lipca 2014r. i przekazuje sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy

UZASADNIENIE

Powód W. T. (1) domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej (...) spółki z o.o. we W. kwoty 70 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwoty 2829,56 zł tytułem odszkodowania, w tym kosztów leczenia, rehabilitacji i zwrotu kosztów dojazdów do lekarzy i na zabiegi rehabilitacyjne. Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanego kwoty 2396 zł jako odszkodowania za utracone zarobki i zniszczone obuwie, a także ustalenie odpowiedzialności pozwanej za przyszłe skutki zdarzenia.

Z uzasadnienia pozwu wynikało, że w dniu 22 marca 2013 r. w (...) we W., po zakończeniu meczu koszykarskiego, na skutek działań pracowników pozwanej spółki, którzy świadczyli usługi ochrony imprezy masowej, powód doznał obrażeń w (...), wymagające ciągłego leczenia ambulatoryjnego, zabiegów rehabilitacyjnych oraz leczenia farmakologicznego, w tym sterydowego.

Według powoda do powyższych obrażeń doszło wskutek bezprawnego działania pracowników ochrony, którzy dopuścili się bezzasadnej interwencji wobec powoda, w trakcie której szarpali go, popychali, wykręcali mu ręce i wlekli po schodach.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu wskazując, iż żądanie powoda jest całkowicie nieuzasadnione. Przyznała, że w dniu 22 marca 2013 r. świadczyła na rzecz (...) SA usługi ochrony i że w tym dniu doszło do interwencji pracowników ochrony wobec powoda, który po zakończonym meczu odmówił opuszczenia hali sportowej i nie podporządkował się poleceniom porządkowym tych pracowników. Interwencja polegała na wyprowadzeniu powoda z hali. Podczas interwencji nie doszło do żadnych działań bezprawnych, jak również powód nie zgłaszał po jej zakończeniu faktu doznania urazów i konieczności udzielenia mu pomocy medycznej.

Powód dwukrotnie rozszerzył powództwo, pismem procesowym z dnia 10 marca 2014 r. wniósł o zasądzenie odszkodowania w dalszej kwocie 14 171,71 zł z ustawowymi odsetkami od dnia rozszerzenia powództwa i pismem procesowym z dnia 24 czerwca 2014 r. rozszerzył żądanie odszkodowawcze o dalszą kwotę 911,50 zł z ustawowymi odsetkami.

Wyrokiem z dnia 2 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy w B. oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 3617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, opierając się na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

W dniu 22 marca 2013 r. powód przebywał na terenie obiektu (...) we W., który był zabezpieczany przez pozwaną w oparciu o umowę o świadczenie usług zabezpieczenia cyklu imprez masowych, zawartą z (...) SA. Po zakończonym meczu koszykarskim powód nie opuścił hali, gdyż planował spotkać się tam ze swoim krewnym, graczem drużyny gości. Pracownicy ochrony prosili powoda o opuszczenie obiektu, jednak on na te prośby i upomnienia nie reagował. W związku z tym powód został przez pracowników pozwanej wyprowadzony siłą z hali.

W dniu zdarzenia powód trafił na Oddział Ratunkowy (...) we W., gdzie po wykonaniu badania rtg stwierdzono u niego słuczenie(...) i zalecono leczenie w POZ. W dniu 22 kwietnia 2013 r. w (...) w B. stwierdzono u powoda (...). Powód otrzymał skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne, intensywnie się rehabilitował i przyjmował leki przeciwbólowe.

W związku z opisanym wyżej zdarzeniem było prowadzone postępowanie karne przez Komendę Miejską Policji we W. (sygn. akt 4 Ds(...)), które zostało prawomocnie umorzono postanowieniem Prokuratury Rejonowej we W. z dnia 28 listopada 2013 r.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Zgodnie z treścią art. 6 kc powód zobowiązany był udowodnić okoliczności, na które się powoływał, stanowiące podstawę faktyczną dochodzonego roszczenia. Przedłożone przez powoda prywatne opinie lekarskie:(...) W. M. i(...) R. U., z których wynikało, że obrażenia przedstawione przez powoda mogły powstać w czasie i okolicznościach przez niego podanych, jednak opinie te stoją w sprzeczności ze spójnymi i logicznymi zeznaniami świadków M. B. (1), A. L. i M. B. (2), ustaleniami poczynionymi w postępowaniu karnym, co do przebiegu zdarzenia, a w szczególności z najbardziej wiarygodnym dowodem w postaci zapisu z monitoringu. Z zapisu z monitoringu wynikało, że powód pozostawał na trybunach po zakończeniu meczu, mimo, iż trybuny pustoszały. Pozwana zobowiązana była do zadbania o to, aby po meczu żaden widz nie pozostał na trybunach. Na wideorejestracji widać było, że pracownicy pozwanej podchodzili do powoda oraz do będących razem z nim świadków W. T. (2) i P. S.. Po kilkukrotnym podejściu pracowników pozwanej i braku reakcji powoda, pracownicy postanowili wyprowadzić powoda z hali sportowej. W tym celu wzięli go z obu stron pod pachy i prowadzili po schodach w górę. Powód został odprowadzony do drzwi wyjściowych, przez które przeszedł.

Zarówno z wiarygodnych zeznań świadków, jak i z zapisu z monitoringu nie wynika, aby powód mógł doznać podczas wyprowadzania go z hali takich uszkodzeń ciała, o jakich twierdził w pozwie. W związku z powyższym Sąd Okręgowy uznał, że powód nie udowodnił swojego roszczenia przez nie wykazanie istnienia związku przyczynowego pomiędzy

działaniem pracowników pozwanej a uszkodzeniami ciała, które były podstawą wydania złożonych przez powoda opinii lekarskich.

W konsekwencji Sąd I instancji oddalił powództwo, w oparciu o art. 6 kc i rozstrzygnął o kosztach procesu na podstawie art. 98 kpc.

W końcowej części pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy podał, iż na skutek omyłki pisarskiej w protokole rozprawy z dnia 26 maja 2014 r. nastąpiło niewłaściwe odroczenie rozprawy i jej przeprowadzenie w dniu 2 lipca 2014 r, po zakończeniu której zapadł wyrok. Nastąpiło to mimo podyktowania przez sędziego na rozprawie w dniu 26 maja 2014 r. odroczenia rozprawy na dzień 9 lipca 2014 r. Błąd ten spowodował wadliwe odnotowanie w systemie daty kolejnej rozprawy a następnie jej wywołanie i przeprowadzenie.

Postanowieniem z dnia 18 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy sprostował opisaną wyżej omyłkę pisarską w protokole rozprawy z dnia 26 maja 2014 r. (k. 384).

Powód złożył apelację od powyższego wyroku, domagając się jego uchylenia w całości i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmiany tego wyroku w kierunku uwzględnienia żądania pozwu i zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje.

Skarżący zarzucił naruszenie prawa procesowego, w pierwszej kolejności art. 379 pkt. 5 kpc w zw. z art. 157 § 1 kpc przez wadliwe sporządzenie protokołu rozprawy w dniu 26 maja 2014 r, przeprowadzenie rozprawy i wydanie wyroku w dniu 2 lipca 2014 r, podczas, gdy powód i jego pełnomocnik byli faktycznie poinformowani o terminie rozprawy w dniu 9 lipca 2014 r, a w konsekwencji uniemożliwienie powodowi obrony jego praw.

W dalszej kolejności powód zarzucił naruszenie art. 217 § 3 kpc w zw. z art. 299 kpc i art. 278 kpc przez pominięcie dowodu z zeznań powoda oraz dowodów z opinii biegłych z zakresu (...) art. 233 kpc przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów w zakresie oceny wiarygodności zeznań świadków i odniesienia ich do pozostałego materiału dowodowego.

Skarżący wskazał również na naruszenie prawa materialnego: art. 6 kc przez jego błędną wykładnię, art. 415 kc, art. 444 § 1 kc, art. 445 § 1 kc, art. 455 kc, art. 20 ust. 3 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, art. 38 ust. 3 ustawy z 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, § 1 ust. 2 i ust. 3 oraz § 2 ust. 1 rozp. Rady Ministrów z 30 czerwca 1998 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobów użycia przez pracowników ochrony środków przymusu bezpośredniego przez ich niezastosowanie.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji powoda i zasądzenie od niego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja podlegała uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 386 § 2 kpc w razie stwierdzenia nieważności postępowania Sąd drugiej instancji uchyła zaskarżony wyrok, znosi postępowanie w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazuje sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Nieważność postępowania Sąd odwoławczy bierze pod uwagę z urzędu, niezależnie od zgłoszonych w tym zakresie zarzutów w apelacji. Przyczyny nieważności postępowania zostały określone w art. 379 pkt 1-6 kpc i jest to katalog przyczyn zamknięty.

Według art. 379 pkt. 5 kpc jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw, zachodzi nieważność postępowania, przy czym nie rozróżnia się sytuacji, w której w grę wchodzi całkowite, czy też częściowe pozbawienie możliwości obrony praw przez stronę.

Pozbawienie strony możliwości obrony swych praw należy oceniać przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy i nie należy go wiązać wyłącznie z sytuacją całkowitego wyłączenia strony od udziału w postępowaniu.

Pozbawienie strony możliwości obrony swych praw w procesie stwarza sytuację, w której sąd w ogóle nie powinien przystępować do ostatecznego merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Wadliwości procesowe, skutkujące nieważnością postępowania i przejawiające się pozbawieniem strony możliwości obrony jej praw nie muszą występować w ciągu całego postępowania przed Sądem pierwszej instancji, wystarczy że występowały przy orzekaniu i w postępowaniu bezpośrednio poprzedzającym wydanie orzeczenia. Powyższy pogląd należy uznać za ugruntowany zarówno w doktrynie (patrz: T. Ereciński: *Apelacja i kasacja w procesie cywilnym*, W-wa 1996, s. 39) jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W szczególności wskazać należy na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2000 r. III CSK 416/00 (OSNC 2000, nr 12, poz. 220), w którym uznano, że przeprowadzenie rozprawy apelacyjnej, poprzedzającej bezpośrednio wydanie wyroku, w innym wcześniejszym terminie niż oznaczony w zawiadomieniu skierowanym do stron (pełnomocników), pozbawia strony możliwości obrony swych praw i powoduje nieważność postępowania. Analogiczna sytuacja zaistniała w rozpoznawanej sprawie, gdyż rozprawa przed Sądem pierwszej instancji została odroczone na dzień 9 lipca 2014 r, co ogłoszono obecnym na terminie rozprawy w dniu 26 maja 2014 r. pełnomocnikom storn i powodowi, zaś faktycznie rozprawa odbyła się 2 lipca 2014 r. i w tej dacie wydany został zaskarżony wyrok.

Taka sytuacja skutkowałą nieważnością postępowania w postaci pozbawienia obu stron możliwości obrony ich praw. W konsekwencji Sąd Apelacyjny zobligowany był, zgodnie z art. 386 § 2 kpc, do uchylenia zaskarżonego wyroku, zniesienia postępowania w zakresie rozprawy przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy w B. w dniu 2 lipca 2014 r. i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

W związku z uchyleniem zaskarżonego wyroku z powodu stwierdzonej nieważności postępowania nie zachodziła potrzeba odniesienia się przez Sąd Apelacyjny do pozostałych, zgłoszonych w apelacji zarzutów naruszenia prawa procesowego i prawa materialnego.

Na marginesie jedynie należało zauważyć, iż nie można było podzielić poglądu strony pozwanej, wyrażonego w odpowiedzi na apelację, według którego niekwestionowaną nieważność postępowania w zakresie rozprawy z dnia 2 lipca 2014 r. można było zniwelować przeprowadzeniem dowodu z przesłuchania powoda przed Sądem Apelacyjnym. Nieważność postępowania określona w art. 379 pkt. 5 kpc dotyczyła całości rozprawy odbytej w dniu 2 lipca 2014 r, bezpośrednio poprzedzającej wydanie zaskarżonego wyroku, a nie tylko związanego z nią pominięcia dowodu z przesłuchania strony powodowej. Obu stronom i ich pełnomocnikom uniemożliwiono uczestniczenia w postępowaniu, w tym ustnych wypowiedzi i złożenia ewentualnych wniosków, które mogłyby mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia.